

Ἐν Νικολῆς ὁ Φράγος, ὄδε ἦδανε παιδί νυπνιάσκε γρόσια σ ἕνα μέρος, ἀνάμεσα Λαχανάκιο καὶ Μαρτνάκι. Πῆγε μὲ δύο τρεῖς ἄλλι νὰ τὰ βγάνι. Μόνε ἄρκευαν νὰ σκάφτνε, ἔγλεπαν στρατὸ νὰ ἔρκεται κατ ἀπάν τς, βαζγέσταγαν κι ἔφευγαν. Αὐτὸ γένικε τρεῖς βραδυές. Τὸ κατάλαβαν πγ ἦδανε τὸ τελεσίμ, ἀμὰ φοβήθηκαν καὶ τὰ παράτ-σανε. (A. X.)

Ἐν Νικολῆς ὁ Φράγος, ὄδε ἦδανε παιδί νυπνιάσκε γρόσια σ ἕνα μέρος, ἀνάμεσα Λαχανάκιο καὶ Μαρτνάκι. Πῆγε μὲ δύο τρεῖς ἄλλι νὰ τὰ βγάνι. Μόνε ἄρκευαν νὰ σκάφτνε, ἔγλεπαν στρατὸ νὰ ἔρκεται κατ ἀπάν τς, βαζγέσταγαν κι ἔφευγαν. Αὐτὸ γένικε τρεῖς βραδυές. Τὸ κατάλαβαν πγ ἦδανε τὸ τελεσίμ, ἀμὰ φοβήθηκαν καὶ τὰ παράτ-σανε. (A. X.)

Κ. Δ. Κ. Α. Α. Α.
Κ. Α. Α. Α. Α. Α.
Π. Α. Α. Α. Α. Α.
Τ. Α. Α. Α. Α. Α.
(Τ. Α. Α. Α. Α. Α.)
Θ. Α. Α. Α. Α. Α.
1939
α. 329

ΙΗ' Νεραΐδες.

73. Ἐν νύκτος τ νεροῦ.

Ἐν ἀπὸ καμμιά βολὰ τ νύχτα τὸ νερὸ κιμάται, κι ὁ κάλαδος δὲ ἀρέχι. Ἐχι κι αὐτὸ τήνι μέρα τ ἀμὰ δὲ ξέρω πιά εἶνε νὰ σ τὸ πῶ. Ἐμὰ διῆς πού κιμάται, μὴ γρέν'ς, μόνε φεύγα. (A. A.)

74. Οἱ νεραΐδες τοῦ Λαχανάκιου.

Μιά βραδιά ἕνας χωριανός, νὰ διῆς πῶς τὸν ἔλεγαν . . . ἔρκιανε ἀπ τὸ Λαχανάκιο, νυχτίτσα, ἀλάλιτο ρνίθ. Ταμάμ ἐκεῖ στὰ νερὰ γλέπ καμμιά δεκαριά ἀσπροδμένες κοπέλες καὶ λούγδανανε τσίτσιδες. Ἐλλες κολύβαγανε, ἄλλες λούγδανε κι ἄλλες χτενίζδανε. Καὶ γούλες τς ἄμορφες σὰ δὲ κρού τὸ νερὸ. Ἐρπάξ μιανῆς τὸ τάσ καὶ τὸ τουλπάνι δίνι τ ἄλογο τ ἄμάνι καὶ φεύγει. Αὐτήνι ἔπεσε τὸ καταπόδ καὶ τονε παρακάλιγε νὰ τνε δώκι τὸ τάσ καὶ τὸ τουλπάνι τς. Σάν εἶδε π δὲ δὲ δνε βάζ στραβοποδιά σι ἄλογο καὶ πέφτ καὶ τσακιάται τὸ ποδάρ τ. Ἐ καμένος ὁ ἄθρεπος πέταξε τὰ πράματα τς στὰ μούτρα τς καὶ τν ἄφεκε κι ἔφυγε. (A. X.)

α. 333

ΙΗ' Νεραΐδες.

73. Ἐν νύκτος τ νεροῦ.

Ἐν ἀπὸ καμμιά βολὰ τ νύχτα τὸ νερὸ κιμάται, κι ὁ κάλαδος δὲ ἀρέχι. Ἐχι κι αὐτὸ τήνι μέρα τ ἀμὰ δὲ ξέρω πιά εἶνε νὰ σ τὸ πῶ. Ἐμὰ διῆς πού κιμάται, μὴ γρέν'ς, μόνε φεύγα. (A. A.)

74. Οἱ νεραΐδες τοῦ Λαχανάκιου.

Μιά βραδιά ἕνας χωριανός, νὰ διῆς πῶς τὸν ἔλεγαν . . . ἔρκιανε ἀπ τὸ Λαχανάκιο, νυχτίτσα, ἀλάλιτο ρνίθ. Ταμάμ ἐκεῖ στὰ νερὰ γλέπ καμμιά δεκαριά ἀσπροδμένες κοπέλες καὶ λούγδανανε τσίτσιδες. Ἐλλες κολύβαγανε, ἄλλες λούγδανε κι ἄλλες χτενίζδανε. Καὶ γούλες τς ἄμορφες σὰ δὲ κρού τὸ νερὸ. Ἐρπάξ μιανῆς τὸ τάσ καὶ τὸ τουλπάνι δίνι τ ἄλογο τ ἄμάνι καὶ φεύγει. Αὐτήνι ἔπεσε τὸ καταπόδ καὶ τονε παρακάλιγε νὰ τνε δώκι τὸ τάσ καὶ τὸ τουλπάνι τς. Σάν εἶδε π δὲ δὲ δνε βάζ στραβοποδιά σι ἄλογο καὶ πέφτ καὶ τσακιάται τὸ ποδάρ τ. Ἐ καμένος ὁ ἄθρεπος πέταξε τὰ πράματα τς στὰ μούτρα τς καὶ τν ἄφεκε κι ἔφυγε. (A. X.)

ΙΘ' Ἡμέρες.

75. Ἐ Λευτέρα.

ἀρκούδα βροστά στη Στεφανάρα Αὐτός ἄφρισε τὸ στόμα τ κι ἄρκεψε νά φωνάζ:

—Κόμα ἀρκαδάσοι, γλιτώστε με, θά με φάη, θά με πνίξ.

—Μπρέ τί παθαίνις.

—Δὲν τνε γλέπτε τν ἀρκούδα; Ἄμάν και με ξέσκισε.

Ἡ Στεφανάρα νυπνιάσκε γρόσια στν Ἁγιά Παρασκευή Πέρνει τὸ Πανχιγίωτ και τὸ Πολύδαρο και πάνε σκάφτνε. Βγαίνι μιάν ἀρκούδα βροστά στη Στεφανάρα Αὐτός ἄφρισε τὸ στόμα τ κι ἄρκεψε νά φωνάζ:

—Κόμα ἀρκαδάσοι, γλιτώστε με, θά με φάη, θά με πνίξ.

—Μπρέ τί παθαίνις.

—Δὲν τνε γλέπτε τν ἀρκούδα; Ἄμάν και με ξέσκισε.

Τονέ παγαίν-νε ἀπάν στο σπίτ. Τονε ξαπλὼν-νε στο μεδέρ κι ὕσταρ ἀπὸ πόσηνι ὥρα ἦρτε στὸν ἑαυτὸ τ. Τὰ γρόσια δέ βορσανε νά τὰ βγάν-νε. (Α. Χ.)

στο λαϊμό σου κρεμασμένη.

(Κ. Τ.)

Κ' Μάγοι και μάγισσες.

78. Πὼς δέν-νε τ λύκ τὸ στόμα.

Μιά μέρα πήγα στο χωριὸ ποὺ εἶνε ὁ Ἡρακλῆς τ Γιωγάν, ἀπάν στα βουνά. Ἐκεῖ π κβέδγιαζα με τὸ χότζα τ χωριοῦ, ἦρτε μιὰ χανούμσα και τονε φώναξε. Σά γύρσε πίσω τονε ρώτ-σα τί τὸν ἤθελε ἢ χανούμσα.

—Νά, λέει, ἔχασε τὸ βόδ τς και πήγα κι ἔδεσα τ λύκ τὸ στόμα, γιὰ νά μὴ δὸ φάγι.

—Πὼς τό δεσες τονε λέγω, ἀφοῦ ὁ λύκος εἶνε στο ὄρμάνι; Αὐτό, με λέει, τὰ δκὰ σας τὰ κιτάπια δέ δὸ γράφνε. Ἐμεῖς διαβάζμε μιάν εὐκή, και δένεται τ λύκ τὸ στόμα. Ὑσταρα ἄμα ξανα γιρίσ τὸ χαϊβάνι διαβάζω ἄλλινα και λύνω τ λύκ τὸ στόμα, γιὰ νά μὴ ψοφήσ. Πολλές βολές με εἶπανε οἱ τσοβάνιδοι πγ εἶδανε τὸ λύκο νά τζελετέβ τὰ πρόβατα δίχως νά βορῆ νά τὰ φάγι, γιὰτί τὸν εἶχα τὸ στόμα τ δεμένο. Και μιὰ μέρα ἐγὼ ὁ ἴδιος κατεβαίνοντας τὸ γατήφορο ἀπὸ δὼ κάτ, ἀδάμωσα ἕνα λύκο π τζελέτευε ἕνα μλάρ, ἴσαμε πό σκασε, ἄμα νά τὸ δαγὰς δέ βορσε, γιὰτί ἦδανε τὸ στόμα τ δε-

στο λαϊμό σου κρεμασμένη.

(Κ. Τ.)

Κ' Μάγοι και μάγισσες.

78. Πὼς δέν-νε τ λύκ τὸ στόμα.

Μιά μέρα πήγα στο χωριὸ ποὺ εἶνε ὁ Ἡρακλῆς τ Γιωγάν, ἀπάν στα βουνά. Ἐκεῖ π κβέδγιαζα με τὸ χότζα τ χωριοῦ, ἦρτε μιὰ χανούμσα και τονε φώναξε. Σά γύρσε πίσω τονε ρώτ-σα τί τὸν ἤθελε ἢ χανούμσα.

—Νά, λέει, ἔχασε τὸ βόδ τς και πήγα κι ἔδεσα τ λύκ τὸ στόμα, γιὰ νά μὴ δὸ φάγι.

—Πὼς τό δεσες τονε λέγω, ἀφοῦ ὁ λύκος εἶνε στο ὄρμάνι;

—Αὐτό, με λέει, τὰ δκὰ σας τὰ κιτάπια δέ δὸ γράφνε. Ἐμεῖς διαβάζμε μιάν εὐκή, και δένεται τ λύκ τὸ στόμα. Ὑσταρα ἄμα ξανα γιρίσ τὸ χαϊβάνι διαβάζω ἄλλινα και λύνω τ λύκ τὸ στόμα, γιὰ νά μὴ ψοφήσ. Πολλές βολές με εἶπανε οἱ τσοβάνιδοι πγ εἶδανε τὸ λύκο νά τζελετέβ τὰ πρόβατα δίχως νά βορῆ νά τὰ φάγι, γιὰτί τὸν εἶχα τὸ στόμα τ δεμένο. Και μιὰ μέρα ἐγὼ ὁ ἴδιος κατεβαίνοντας τὸ γατήφορο ἀπὸ δὼ κάτ, ἀδάμωσα ἕνα λύκο π τζελέτευε ἕνα μλάρ, ἴσαμε πό σκασε, ἄμα νά τὸ δαγὰς δέ βορσε, γιὰτί ἦδανε τὸ στόμα τ δεμένο. (Α. Χ.)

64. Τὸ καζάνι τὰ φλουριά.

Ἡ Δελιονίτ-σσα ἢ Χοδρολένι νυπνιάσκε γρόσια στν ἀχερίστρα τ Λαχανάκιου. "Ἐνας τν ἔδειχνε τ βέτρα πού σκέπαζε τὸ καζάνι τὰ φλουριά, ἔβαζε καὶ σ'μάδ με τς μαδούκες γιὰ νὰ μὴ χάσ τὸ μέρος καὶ τν ἔλεγε νὰ πάν νὰ βγάνι μαζί με τὸ Σωτήρ τὸ Μπαλάσογλου. Τὸ εἶπε τὸν ἄδρα τς, ἀμὰ κείνος ζούλεψε καὶ δὲ δὸ στρεξε. Σὰ χήρεψε, ξανανυπνιάσκε. Πέρνει τὸ θειό τς τὸ Γιάνκο καὶ φλάη νοβέτ, με τὸ τσιφτέ, κι ἐκεῖνι ἔσκαψε με τὸ Σωτήρ καὶ ἠύρανε τὰ φλουριά. Τὸμ πέρασανε τὸ μανίκι τοῦ φκιαριοῦ στ καζανιοῦ τὰ μανίκια νὰ τὸ σκῶσ-νε ὁ θειός τς σταναχωρέθηκε κι ἔρξε μιὰ με τὸ τσιφτέ. Ἐκεῖνι τν ὦρα γουρ γουρ γουρ τὸ καζάνι τὸ ρούφξε ἡ γῆς καὶ χάθηκε.
(A. X.)

65. Ἡ πόρτα τ' Ἀράπ τεπέ.

Στὸν Ἀράπ τεπέ, κοδὰ στς Δελιόνες, ὁ ἀγελάρς ἄκσε ἕνα μουσκάρ νὰ μουγρίζ. Παγαῖνι κοδὰ, γλεπ μιὰ πόρτα στ γῆς καὶ τὸ μουσκάρ πεσμένο μέσα. Κατεβαίνι τὸ βγάζ, τὴ γὰ διης; τὸ μέρος γιομάτο φλουριά. Γιομίζ τὸ δουρβά τ καὶ κἀμὲν νὰ βγῆ. Δὲ βορ. Ἄνσγάσκε νὰ τ ἀδειάσ κι ἔτς νὰ τὸν ἀφίη τὸ αἰσιχτιό γὰ βγῆ. Ἀπ τὸ φόβο τ δὲ δὸ σπυγίσκε π γέρευε κουρῶνι τὸ μουσκάρ, νὰ τὸ σκῶσ ἔρεκει καὶ νὰ πάρ τὰ φλουριά, μόνε πῆγε καὶ τὸ εἶπε στοὶ δκοί τ. "Ἐρκδαί μαζί τν ἄλλι μέρα γιρεῦνε δὲ γιρεῦνε κει τίποτα. Σὰ τνε ξαναεἶδες ἐσὺ τνε εἶδα κι ἐγώ. Νὲ πόρτα βόρσανε νὰ βροῦνε, νὲ φλουριά.
(A. X.)

66. Οἱ φλόγες.

Ἄ Τσακ-ἦρ κάλφας πολλὲς βολὲς ἔγλεπε φλόγες ἀπὰ στὰ μνήματα. Ρῶτ-σε τὸ Μπέικο κι ἐκεῖνος τονε γεῖπε εἶνε τὰ φλουριά π θέλνε νὰ βγοῦνε καὶ τὰ λιχνάει τὸ τελεσίμ τς, γιὰ ν ἀγεριστοῦνε. Πῆγε πολλὲς βραδυὲς με τν ἀράδα. "Ὅσο νὰ πάη ἐκεῖ π φαίντανε οἱ φλόγες, ἐκεῖνες χάντανε καὶ δὲ βορσε ἕνι τουρλοῦ νὰ τὰ βγάνι.
(A. X.)

67. Τὰ γρόσια τοῦ τοκιστή.

Στ Μπαλάς τ ἀχούρ, χρόνια πρὶν κάδδανε ἕνας τοκιστῆς Τουρκος. Σὰ βέθανε ἔλεγαν πγ εἶχε παραχωμένα γρόσια, γιὰτὶ ἔβγαине μιὰ χανούμσα. Μιὰ βολὰ πῆγε ἕνας π δὲ δὸ πίστευε νὰ πάρ ἄχερο καὶ τονε πλάκωσε καὶ τοροβόλιξε. Καναδυὸ βολὲς νύπνιασε καὶ τ Σεβαστή, ἀμὰ κείνι δὲ βῆγε νὰ σκάψ. "Υσταρα τνε ξανανύπνιασε καὶ τνε μούτζωνε γιὰτὶ δὲ βῆγε.
(A. X.)

68. *Τὰ γρόσια μὲ τὸ φίδ.*

Ἡ Σουλτάνα εἶδε στὸν ὕπνο τς, ἀπ' τὸ νότο μεριά τοῦ σπιτιοῦ μας, ἀπ' κάτ σὲ μιὰ πέτρα γρόσια Φοβήθηκε νὰ τὸ πῆ, νὰ μὴ βὰγι ὁ βαβᾶς μας νὰ τὰ βγάνι καὶ πεθάνι. Τν ἄλλη μέρα τὰ ξαναυπνιάσκε. Ὑσταρα περνῶδας ἀπὸ κεῖ γλέπ καὶ τὸ σ'μάδ ἓνα φίδ ζδανό, κλουριασμένο ἀπά στ βέτρα Φοβήθηκε κόμ πολὺ καὶ μᾶς τὸ εἶπε. Ἄμα τόσο π' τν ἔκαμ ὁ βχῆς μας, δὲν ἔδξε τὸ μέρος. (Α. Χ)

69. *Τὸ φλουρὶ τοῦ Ἀρζιμάνι.*

Ὁ παποὺς ὁ Ἀρζιμάνις ἦδανε ἀγωγιάτς καὶ εἶχε δοῦλο ἓνα Δοῦρκο Ἰβίς Πήγανε μιὰ βολὰ στῆ Τσόρλου, ἀφήνι τὸν Ἰβίς νὰ βοσκᾷ τ ἄλογα κι ἐκεῖνος βχίνι μέσx. Ἐκεῖ π φύλαγε ὁ Ἰβίς τ ἄλογα, γλέπ ἓνας σφάλασας σήκωνε τὸ χῶμα κι ἀπάν ἀπάν γιάλισε ἓνα πρᾶμα. Παγαίνι κοδὰ κιτάξ μιὰ δούβλα. Τνε πέρνει τνε βάζ στ τζέπ τ, καὶ σάν ἦρτε ὁ Ἀρζιμάνις τνε θίνι

—Μπρέ, λέει ὁ παποὺς, πού το πῦρες.

—Ἐτς κι ἔτς.

—Αὐτὸ θᾶχι κι ἄλλα φλουριά μᾶς τ λέει ὁ Ἀρζιμάνς, ἔλα νὰ σκαλίξμε.

Ὁ κάβος ἦδανε γιομάτος σφακατζε, κι ὁ Ἰβίς δὲ θυμύδανε σὲ ποιάνα τὸ ἦρε. Γύρεψανε γύρεψανε δὲ βορσανε νὰ βροῦνε τίποτα. Ὑσταρα ἔταξε ὁ Ἀρζιμάνις νὰ τὸ πᾶη ἐκεῖνο τὸ φλουρὶ στὸ Χατζηλήκι ἀμὰ δὲν ἀξιώθηκε νὰ το κάμ. Ὄλω πίσ τὸ πούλις ὁ βαβᾶ Γιοβάνις στ Πόλι γιὰ ὀχτακόσια γρόσια, καὶ τονε γεῖπανε, ἂν εἶχε δὲ ξερω τί ἀπάν, θὰ ἦδανε ἀνεχτίμητο. (Μ. Ι.)

ΙΣΙ' *Στοιχεῖα τῆς θάλασσας.*70. *Ὁ Φανασακρινὸς ὁ βγάς.*

Στς Φανασάκρες, μέσ στὸ γιόλι ἦδανε ἓνας βγάς. Ὅδε μούγριζε βόιζε λούρα ὁ τόπος. Μιὰ βραδιὰ ἓνας ἀγελάρς τονε εἶδε πού βγήκε καὶ πῆγε καὶ κμηήθηκε κοδὰ στ ἀγελάδια τ, ἀμὰ ἀπ τὸ φόβο τ, δὲ γότ-σε νὰ πᾶη κοδὰ νὰ τονε κιτάξ, τί λογιὸς ἦδανε. (Α. Χ.)

ΙΖ' *Χαμοδράκια.*71. *Τὸ σκυλάκι τοῦ Χαδούμκιου.*

Ὁ Σωτήρς τς Ζαφρῶς ὁ ἄδρας, ἐρκόδας ἀπ τῆ Πόλι γλέπ στὰ μνήματα τ Χαδούμκιου ἓνα δμορφο σκυλάκι. Τὸ πέρνει καὶ τὸ φέρνει σπὶ τ, τὸ δένι στὸ κατώγι νὰ μὴ φύγι κι ἀνεβαίνι ἀπάν, νὰ